

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ
СПОРІВ»**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань 08 «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Право (поліцейські)»

Статус навчальної дисципліни обов'язкова

Мова навчання українська

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Протокол від 31.08.2023 №12

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету
підготовки фахівців для
підрозділів кримінальної поліції
Протокол від 30.08.2023 №12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право (поліцейські)»

Кандидат юридичних наук, доцент Дмитро Санакоєв

Розглянуто на засіданні кафедри цивільного права та процесу факультету
підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції.

Протокол від 29.08.2023 № 29

Правові інструменти альтернативного вирішення спорів // Робоча програма
навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, 2023. – 15 с.

РОЗРОБНИК/РОЗРОБНИКИ:

1. **Кристина РЕЗВОРОВИЧ** – завідувач кафедри цивільного права та процесу ФПФПКП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, Кандидат юридичних наук;
2. **Аліна Ділігул** – доцент кафедри цивільного права та процесу ФПФПКП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права юридичного факультету Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, доктор політичних наук, кандидат юридичних наук, доцент **Ігор АЛЕКСЕСЕНКО**

2. Керівник Адвокатського бюро «Хрипунова Дениса Григоровича» **Денис ХРИПУНОВ**

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20__/20__			
20__/20__			

20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	5	
Загальна кількість годин:	150	
Рік підготовки:	1	
Семестр:	1	
Лекції	20	
Семінарські	20	
Практичні	30	
Самостійна робота	80	
Індивідуальні завдання (курсова робота):	курсова робота	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	

* Робоча програма навчальної дисципліни (РПНД) розробляється на повний цикл навчання за навчальною дисципліною, тобто зазначаються усі семестри викладання за ОП, якщо дисципліна викладається декілька років.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правові інструменти альтернативного вирішення спорів» є формування знань про теоретичні та практичні основи вирішення конфлікту через застосування альтернативних способів вирішення спорів.

Складовими мети є:

навчальна – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-юриста;

розвиваюча – формувати та розвивати правові знання здобувачів вищої освіти, уміння аналізувати матеріальні та процесуальні цивільні правовідносини; виробляти навички самостійного аналізу, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації;

виховна – формувати ціннісні орієнтири здобувачів вищої освіти відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненню української держави; формувати в майбутніх юристів правову свідомість та правову культуру, професійні та особисті якості.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК17. Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.

СК18. Здатність використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.

СК19. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях

Пререквізити та постреквізити дисципліни:

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Цивільне право», «Сімейне право», «Господарське право» «Трудове право».

Постреквізити: «Публічне право», «Право Європейського Союзу».

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 18. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методологію та джерела.

ПРН 19. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. Загальна характеристика альтернативних способів вирішення конфліктів (спорів).

Поняття та причини виникнення конфлікту в сучасному суспільстві. Структура (елементи) конфлікту. Динаміка конфлікту. Стадії конфлікту. Вихід з конфлікту: загасання, розв'язання, врегулювання, скасування конфлікту. Судове та позасудове врегулювання юридичних конфліктів.

Альтернативні способи вирішення спорів: поняття, значення та місце в механізмі захисту прав та інтересів осіб. Становлення та розвиток інститутів альтернативних способів вирішення спорів.

Виникнення та розвиток способів альтернативних способів вирішення спорів. Виникнення та розвиток української моделі альтернативних способів вирішення спорів.

Принципи та підходи до вирішення конфліктів та спорів. Способи та методи вирішення конфлікту: критерії вибору. Класифікація способів АВС та сфера їх застосування. Співвідношення способів альтернативного врегулювання спорів.

ТЕМА 2. Переговори та претензійний порядок як способи альтернативного вирішення спорів.

Поняття та характерні ознаки переговорів. Види, моделі та стилі переговорів. Ефективні тактики переговорного процесу. Особливості полеміки в переговорному процесі. Основні чинники переговорного процесу. Переговорний процес та оформлення його результатів. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів.

ТЕМА 3. Загальна характеристика посередництва як способу альтернативного вирішення спорів.

Поняття, значення та види посередництва як способу альтернативного вирішення спору. Фасилітація як вид посередництва.

ТЕМА 4. Медіація як спосіб урегулювання конфліктів (спорів).

Медіація як вид посередництва. Поняття та характерні ознаки медіації. Медіація як окремий спосіб (механізм) вирішення конфліктів. Медіація: поняття, принципи та етапи. Правила медіації.

Законодавство України щодо медіації. Законопроекти і роботи щодо медіації в Україні. Межі законодавчої регламентації медіації в Україні та світі. Відносини, що мають регулюватися законодавством про медіацію. Принципи медіації. Учасники медіації. Статус медіатора.

Види медіації. Процедура медіації. Рішення за результатом медіації та його виконання. Місце поліцейського в процесі врегулювання правових спорів. Роль поліцейського у переданні спору на медіацію.

ТЕМА 5. Третейське судочинство як альтернативна юрисдикційна форма захисту прав.

Історичні засади третейського судочинства.

Третейське судочинство в системі вирішення правових спорів. Поняття та суть третейського судочинства. Види третейських судів. Співвідношення третейського суду з органами правосуддя. Переваги третейського розгляду. Закон України «Про третейські суди». Порядок утворення і державної реєстрації третейських судів. Загальні умови третейського розгляду справи. Порядок третейського розгляду і вирішення справи.

Порядок формування складу третейського суду: вимоги до третейських суддів. Третейська угода. Третейський розгляд справ. Звернення до третейського суду з позовною заявою. Забезпечення позову. Процедура розгляду справи по суті. Третейський збір та витрати третейського суду, пов'язані з розглядом спору.

Рішення третейського суду, його види, вимоги до змісту та форми. Виконання рішень третейського суду. Проблеми виконання рішень третейського суду. Державний контроль за рішеннями постійно діючих третейських судів в Україні. Особи, які отримують переваги від впровадження третейського розгляду спорів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.1., 1.2. Додатки 1.1, 1.2. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Правові інструменти альтернативного вирішення спорів» передбачено:

для денної форми навчання – залік;

для заочної форми навчання – залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерії оцінювання успішності навчання (**Критерієм успішного проходження здобувачем підсумкового оцінювання** може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. **Мінімальний пороговий рівень оцінки** визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Для здобувачів вищої освіти, що навчаються за денною формою навчання, максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни – 100 балів: за виконання завдань у рамках аудиторної роботи – 30 балів, самостійної роботи – 15 балів, індивідуальної роботи – 15 балів; 40 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

Для здобувачів вищої освіти, що навчаються за заочною формою навчання, максимальна сума балів за всі види робіт з навчальної дисципліни – 100 балів: за виконання завдань у рамках аудиторної роботи – 20 балів, самостійної роботи – 30 балів, індивідуальної роботи – 10 балів; 40 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

За самостійну та індивідуальну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності:

Написання та публікації статті у фаховому виданні – 30 балів;

Написання та публікація тез доповідей на конференції міжнародного, всеукраїнського чи регіонального рівня – до 30 балів;

Підготовка не більше 3 мультимедійних презентацій з обраних тем, де одна презентація оцінюється максимум – 10 балів (не більше 3-х);

Підготовка тестових завдань з обраних тем, де тестові завдання за однією темою оцінюються максимум – 5 балів (за 10 питань);

Підготовка не більше 3 практичних задач з обраних тем, де одна практична задача оцінюється максимум – 5 балів (не більше 3-х).

Підготовка термінологічного словника оцінюється у 10 балів (50 слів). Ведення конспекту – 5 балів.

Самостійне опрацювання теоретичних питань – до 5 балів за одне питання.

Під час виконання індивідуальної та самостійної роботи слід використовувати системи управління дистанційним навчанням «Міа: Освіта».

Поточний контроль (може проводитись усно, письмово або у формі комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо).

Аудиторні бали розраховуються по формулі: сума оцінок за семестр * коефіцієнт аудиторної роботи.

Коефіцієнт розраховується на кожен семестр за формулою: 30 балів : 5 (максимальна оцінка): кількість занять у семестрі.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти

Бали	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.

1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Правові інструменти альтернативного вирішення спорів» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: стандартизовані тести, наскрізні/командні проєкти, аналітичні звіти, реферати, есе, розрахункові/розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, реальних об'єктах тощо, інші види індивідуальних та групових завдань); усна відповідь на питання, що винесені на розгляд під час проведення семінарського заняття; доповідь, реферат; тестування; бліцопитування; вирішення практичних завдань; виступи на наукових заходах, тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена

				мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59		Не задовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34	не зараховано		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни (рекомендовані джерела інформації)

Додаток 1.3. (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

Кількість джерел визначає розробник (-и) РПНД та оформлюють згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ
СПОРІВ»

Освітній ступінь **магістр**
Спеціальність **081 «Право»**
на **2023/2024** навчальний рік

Форма навчання: **ДЕННА**

Обсяг: **3 кредитів ЄКТС (90 годин)**

Факультет підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

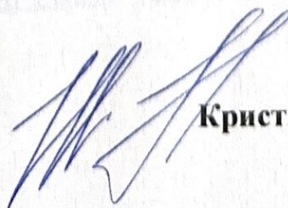
Курс **1**

Група **М-ДР-321**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самост. та індив. робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	Загальна характеристика альтернативних способів вирішення конфліктів (спорів).	18	8	4	2	2	10
2	Переговори та претензійний порядок як способи альтернативного вирішення спорів.	18	8	4	2	2	10
3	Загальна характеристика посередництва як способу альтернативного вирішення спорів.	18	8	4	2	2	10
4	Медіація як спосіб урегулювання конфліктів (спорів).	18	8	4	2	2	10
5	Третейське судочинство як альтернативна юрисдикційна форма захисту прав.	18	8	4	2	2	10
Разом за семестр		90	40	20	10	10	50
Форма підсумкового контролю			екзамен				

Розглянуто на засіданні кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції., протокол від 29.08.2023 № 29

Завідувач кафедри
цивільного права та процесу,
доктор юридичних наук, доцент

Кристина РЕЗВОРОВИЧ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ СПОРІВ»

Освітній ступінь **магістр**
Спеціальність **081 «Право»**
на **2023 / 2024** навчальний рік

Основні нормативні акти:

- **Конституція України:** Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80;>
- **Кодекс адміністративного судочинства України:** Закон від 06.07.2005
№ 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005, № 35-36, № 37,
ст.446. 4.
- **Кримінальний кодекс України:** Закон, Кодекс від 05.04.2001 № 2341-
II. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lavvs/shovv/2341-14>
- **Кримінальний процесуальний кодекс України:** Закон, Кодекс від
13.04.2012 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013, №
9-10, № 11-12, № 13, ст.88.

Закони:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон від 05.07.2012 № 5076- V
I (в редакції від 16.07. 2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. №
4002-XII (в редакції від 15.12.2021) / Верховна Рада України. Законодавство
України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/lavvs/shovv/4002-12>.
3. Про медіацію: закон України від 16.11.2021 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон від 02.06.2016 Л 1402-VIII. (в редакції
від 22.03.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
5. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України
від 6 грудня 2012 р. № 5207-VI ; станом на 30 травня 2014 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/shovv/5207-17>
6. Про третейські суди: Закон України від 1 травня 2004 р. (в редакції від
15.12.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lavvs/shovv71701-15#Text>

- акти міжнародного права:

1. Європейський кодекс поведінки для медіаторів URL: http://mediacia.com/files/Documents/Codeof_Conduct.pdf.
2. Резолюція 35/52 Генеральної асамблеї ООН «Погоджувальний регламент Комісії Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі» від 04.12.1980 .r URL: <http://uainfo.biz/legal/basebi/ua-hmvvdit.html>
3. Рекомендація No R (81) 7 Комітету міністрів державам членам щодо шляхів полегшення доступу до правосуддя от 14.05.1981 р. / Верховна Рада України. Законодавство України.
URL:http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_133

Підручники:

1. Довгерт А. С., Кисиль В. І. Міжнародне приватне право. Особлива частина : підручник. К. : Алерта. 2013.400 с.
2. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. код.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський та ін.; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
3. Основи права Європейського Союзу : підручник / Л. І. Адашис. Т. М. Анакіна. С. М. Вихрист та ін.; за заг. ред. Т. Л. Сироїд; Харків, над. ун-т мі . В. Н. Каразіна. 2-ге вид., перерос, і допов. Харків : Право. 2020. 590 с.
4. Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін. Альтернативне вирішення спорів : підруч. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 С.
5. Рахліс В.Л., Павленко О.О. Переговори та медіація:підручник.К.2021.344 с.
6. Цивільне право України. Загальна частина. За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. Київ, Юрінком Інтер, 2017. 976 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

- 1.Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор.Львів:Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.
2. Документи медіатора: збірник зразків документів / О. В. Коротюк, д.ю.н. К.: ОВК, 2022. 198 с.
3. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 456 с.
4. Ємельяненко Л. М., Петюх В. М., Торгова Л. В., Гриненко А. М. Конфліктологія: Навчальний посібник /Київ: КНЕУ, 2017. 315 .с
5. Землянська В.В., Ільковець Л.Б., Сегедін В.Б. Впровадження відновного правосуддя у кримінальне судочинство України : посібник. Київ : Видавець Захаренко В. О., 2018. 168 .с
6. Іванов В.М., Іванова О.В. Юридична конфліктологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : МА УП, 2016. 224 с.

7. Медіація в Україні. Закон України «Про медіацію». Судова медіація за судовим законодавством. Київ : «Центр учбової літератури», 2022. 158 С.
8. Примирні процедури в цивілістичному процесі: теорія і практика (нотаріат, суд, адвокатура, виконавче провадження). Науково-практичний посібник. (Серія «Процесуальні науки») / за заг. ред. докторки юридичних наук, професорки, заслуженої юристки України С.Я. Фурси. К.: Алерта, 2022. 428 с.
9. Спектор О. М. Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: світовий досвід та перспективи застосування у правовій системі України. К. : Фенікс, 2013. 159 с.
10. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2016. 172 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Бідай А. Участь адвоката в медіації: монографія. К. : Алерта, 2017. 260 с.
2. Герасіна Л.М., Панов М.І. Проблеми правової конфліктології: феноменологічний, гносеологічний та праксеологічний аналіз: монографія. АПН України; Ін-т держ. буд-ва та місц. самоврядування. Х. : Право, 2018. 112 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Президента
3. <http://www.kmu.gov.ua/control> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади
4. <https://supreme.court.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду
5. <http://www.ccu.gov.ua/pls/wccu/indx> – офіційний веб-сайт Конституційного Суду
6. <http://www.vasu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого адміністративного суду
7. <http://www.arbitr.gov.ua> – офіційне Інтернет представництво Вищого господарського суду
8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

Розглянуто на засіданні кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції., протокол від 29.08.2023 № 29

**Завідувач кафедри
цивільного права та процесу
доктор юридичних наук, доцент**

Кристина РЕЗВОРОВИЧ